

ΕΘΝΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών-Εθνική Μονάδα του Προγράμματος ERASMUS+

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ»

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΕΜΠΟΔΙΑ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Δρ. Χρύσα Παϊδούση,
Διευθύντρια Επαγγελματικής Κατάρτισης ΕΙΕΑΔ

Δευτέρα, 08 Δεκεμβρίου 2014
Αθήνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η καλύτερη **σύνδεση επαγγελματικής εκπαίδευσης** με την **αγορά εργασίας** αποτελεί μια βασική κατεύθυνση των πρόσφατων εθνικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της νεανικής ανεργίας.

Μεγάλες δράσεις, όπως η «**Εγγύηση για την νεολαία**», η «**Ευρωπαϊκή συμμαχία για τη μαθητεία**», επικεντρώνονται σε νέους και νέες κάτω των 25 ετών, με στόχο να τους διασφαλίσουν μια ποιοτική προσφορά για εργασία, μαθητεία, πρακτική άσκηση ή συνέχιση της εκπαίδευσής τους, η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους και βέβαια θα τους καθιστούν εν δυνάμει εργαζόμενους/νες.

Κρίσιμο σημείο σε αυτές τις πολιτικές είναι η παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων που ζητούνται από την αγορά εργασίας

ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η παρέμβαση μας θα επικεντρωθεί σε τρία ζητήματα που διατρέχουν τις σύγχρονες θεωρητικές και πολιτικές συζητήσεις για την επαγγελματική εκπαίδευση/μαθητεία και που επηρεάζουν τη σχεδίαση αλλά και εφαρμογή μιας επιτυχημένης επαγγελματικής εκπαίδευσης, υπό την έννοια της αποτελεσματικότερης σύνδεσής της με τις απαιτούμενες δεξιότητες στην εργασία.

- ⇒ Ανταπόκριση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας
- ⇒ Αντιλήψεις για την επαγγελματική εκπαίδευση και
- ⇒ Επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Διαπίστωση 1: χαμηλή συνάφεια μεταξύ επαγγελματικής εκπαίδευσης και εργασίας

- Οι εργοδότες από τις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά νεανικής ανεργίας αναφέρουν ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα τους είναι η έλλειψη δεξιοτήτων που ζητούν
- Οι εργοδότες είναι απογοητευμένοι από την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης από τους παρόχους εκπαίδευσης και υποστηρίζουν ότι ένα μεγάλο μέρος της διδασκαλίας δεν είναι σχετικό με την εμπειρία του μαθητευόμενου στο χώρο εργασίας.

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

German office for International Cooperation in Vocational Education and Training, 2014

- Οι επιχειρήσεις τονίζουν ότι το εκπαιδευτικό περιεχόμενο θα έπρεπε να είναι περισσότερο προσανατολισμένο στις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Επικρίνουν το γεγονός ότι μεταξύ των επαγγελματικών τίτλων και των ικανοτήτων και γνώσεων που πράγματι αποκτώνται κατά τη σχολική φοίτηση δεν υπάρχει επαρκής συνάφεια.
- Ο περισσότερο θεωρητικός χαρακτήρας της επαγγελματικής κατάρτισης, που δεν συνδυάζεται με την απαιτούμενη πρακτική εξάσκηση, αποτελεί εμπόδιο για τις επιχειρήσεις να προσλάβουν απόφοιτους επαγγελματικής κατάρτισης.

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

➤ Περιορισμένη σύνδεση της Δ.Τ.Ε.Ε. με την αγορά εργασίας (καθηγητές, στελέχη)

Μαθητής : «*Το μόνο που ζητώ και θα σας παρακαλούσα πάρα πολύ να γίνει είναι όταν θα τελειώσω το σχολείο να βρω δουλειά γιατί οι γονείς δεν μπορούν να μας συντηρούν για πάντα...*» (ΙΤΥ)

➤ Ανεπάρκεια των παρεχομένων γνώσεων και δεξιοτήτων, με αποτέλεσμα να είναι περιορισμένη η εμπιστοσύνη των εργοδοτών στους αποφοίτους της Δ.Τ.Ε.Ε.

Μαθητής «*Επαγγελματική αποκατάσταση αβέβαιη λόγω του ότι οι εργοδότες επιλέγουν μη πτυχιούχους και αλλοδαπούς με χαμηλά ημερομίσθια και απαιτούνται πολλά ένσημα για να γίνεις κανονικός τεχνίτης*»

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

McKinsey, 2013

- η **μαθητεία** μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις εταιρείες ως μια επαναλαμβανόμενη πηγή φθηνού εργατικού δυναμικού και όχι ως ένας δρόμος που οδηγεί σε ευκαιρίες απασχόλησης
- μερικές φορές είναι φτωχά σχεδιασμένη και αποτυγχάνει να παρέχει στους νέους και νέες ενδιαφέροντα καθήκοντα προετοιμάζοντάς τους για την εργασία
- στη Γαλλία, την Πορτογαλία και την Ελλάδα, οι νέοι που ανέλαβαν μια θέση απασχόλησης μέσα από αυτή τη διαδικασία είναι μόλις 15-35% πιθανό να δουλεύουν μετά από 6 μήνες από την αποφοίτησή τους, σε αντίθεση με αυτό που συμβαίνει στη Γερμανία
- αυτοί που ακολούθησαν δευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση έχουν διπλάσιες πιθανότητες να είναι άνεργοι μετά από τρία χρόνια σε σχέση με αυτόν που ακολούθησε μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Διαπίστωση 2: Το επίπεδο της εθνικής παραγωγής επηρεάζει τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης με διάφορους τρόπους.

CEDEFOP, 2014

- η απασχόληση και η ανεργία των νέων επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις μεταβολές της συνολικής ζήτησης εργασίας. Ως εκ τούτου, η αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν οι απόφοιτοι της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης εξαρτάται από την κατάσταση της οικονομίας περισσότερο από το μέσο εργαζόμενο
- το επίπεδο της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες επηρεάζει άμεσα τη ζήτηση εργατικού δυναμικού, συμπεριλαμβανομένου και του ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.
- οι συνθήκες στην αγορά εργασίας έχουν την τάση να είναι πιο ευνοϊκές όταν η συνολική ζήτηση και η παραγωγή είναι μεγάλη και αυξανόμενη.

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

➤ Η οικονομική κατάσταση επηρεάζει με διαφορετικό τρόπο, όμως, τους νεοεισερχόμενους/ες στην αγορά εργασίας (απόφοιτοι της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, απόφοιτοι Πανεπιστημίου, απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης, κλπ.)

CEDEFOP, 2014

➤ Κατά τη διάρκεια της ύφεσης απόφοιτος της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μπορεί να έχει αναλογικά μικρότερη μείωση των προοπτικών απασχόλησης σε σύγκριση με τους αποφοίτους γενικής ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου η Επαγγελματική Εκπαίδευση να θεωρείται πιο ελκυστική.

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2008

- μετά από 6 ½ χρόνια, που διενεργήθηκε η β' φάση της έρευνας (2007), εργασία είχε το 73% των αποφοίτων των ΤΕΕ του 2000-2001.
- ωστόσο, υπήρχε μεγάλο ποσοστό ετεροαπασχόλησης και μόνο το 35% είχε εργασία σχετική με την εκπαίδευση που είχε ακολουθήσει (για τις γυναίκες 64,1% και στους άνδρες 80,4%)
- σύμφωνα με την έρευνα, οι απόφοιτοι των ΤΕΕ συγκρινόμενοι με τους αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου, είχαν υψηλότερο βαθμό ένταξης στην απασχόληση, υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης και μικρότερο ποσοστό ανεργίας.

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Διαπίστωση 3: Διαφορετικές προσδοκίες των νέων, των εργοδοτών αλλά και των γονιών

Thinking about Apprenticeships, 2008

Τι περιμένουν οι νέοι, οι γονείς και οι επιχειρηματίες από μια «εγγυημένη μαθητεία» ;

Οι νέοι/νέες

- θα παρακολουθούσαν πιο εύκολα ένα πρόγραμμα μαθητείας, εάν υπήρχε εγγύηση για εργασία στο τέλος της περιόδου αυτής. Αυτό θα βελτίωνε τη δυνατότητά τους για εργασία αλλά και τη «δημοτικότητα» της μαθητείας μεταξύ των νέων
- η εγγυημένη εργασία είναι ένα πρόσθετο κίνητρο για την ολοκλήρωση της μαθητείας
- έχει πολλές ωφέλειες προσφέροντας εργασιακή εμπειρία, ωστόσο αναγνωρίζουν ότι η **εγγυημένη εργασία** είναι περισσότερο ένα ιδανικό, παρά κάτι απόλυτα απαραίτητο για να την παρακολουθήσουν

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Οι εργοδότες

- ο «εγγυημένος εργαζόμενος» στο τέλος της μαθητείας είναι ένα ιδεώδες
- εάν οι μαθητευόμενοι είναι υψηλών προσόντων, τότε η μαθητεία θα ήταν ένας αποτελεσματικός τρόπος επιλογής προσωπικού αλλά και κατάρτισης
- πολλοί ήταν επιφυλακτικοί για τα οφέλη της επένδυσης σε νέους ανθρώπους οι οποίοι θα αποχωρήσουν μετά την ολοκλήρωση της μαθητείας
- εάν δεν μπορεί να υπάρξει εγγύηση ότι ένας μαθητευόμενος θα μείνει μετά τη μαθητεία, τουλάχιστον θέλουν μια εγγύηση για καλό εργαζόμενο σε όλη τη μαθητεία
- οι αποφάσεις για τους μαθητευόμενους πρέπει να γίνονται με επιχειρηματική λογική και ένα πλαίσιο προϋποθέσεων εισόδου στη μαθητεία θα καθιστούσε τους εργοδότες

Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

1. Η επαγγελματική εκπαίδευση οδηγεί στην αγορά εργασίας;

Οι γονείς

- μια εγγυημένη εργασία, στο τέλος της μαθητείας, δεν πιστεύουν ότι είναι εφικτή, δεδομένου ότι θα μπορούσε **να μειώσει δραματικά τον αριθμό των θέσεων μαθητείας** που διατίθενται στους νέους
- δεν θα συμβούλευαν στα παιδιά τους τη μαθητεία, εκτός και εάν τους έδινε **αναγνωρισμένη επαγγελματική πιστοποίηση**
- οι γονείς που προέρχονταν **από χαμηλό κοινωνικό υπόβαθρο**, υποστήριξαν ότι δεν θα συμβούλευαν στα παιδιά τους τη μαθητεία, ακόμα και εγγυημένη, εκτός και εάν οδηγεί σε ένα **επίπεδο πιστοποίησης ισοδύναμης με πτυχίο**

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.)-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, 2011

- Η επαγγελματική εκπαίδευση θεωρείται ως η καλύτερη επιλογή για **λιγότερο ικανούς νέους/νέες** και γι αυτούς άνδρες (κυρίως) που θέλουν μια **χειρωνακτική** εργασία
- Η πλειοψηφία των μαθητών στην Επ.Εκ. εμφανίζουν έντονα μαθησιακά κενά που τους δυσκολεύουν στην επαγγελματική ή ακαδημαϊκή σταδιοδρομία τους
- Η απαξίωση για την Επ.Εκ. εκφράζεται και από μερίδα εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε Γυμνάσια και Γενικά Λύκεια

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.)-ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, 2011

«... οι καθηγητές θεωρούν εμάς, που φοιτούμε σε τεχνικά, παιδιά κατώτερης νοημοσύνης. Δεν κάνουν σωστά το μάθημα πιστεύοντας πως είναι άδικος κόπος. Ευχαριστώ...» ή

«Το Υπουργείο Παιδείας μας αγνοεί και όλα τα λεφτά τα στέλνει στα γενικά και έτσι τα γενικά είναι καλύτερα από τα δικά μας σχολεία και σαν εξωτερικό αλλά και σαν εργαστήρια... Θα μπορούσατε χρόνο παρά χρόνο να δίνετε τα λεφτά που θα πήγαιναν στο γενικό στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ και το αντίστοιχο για τα γενικά...»

«Τέλος να σας επισημάνω πως τα παιδιά των γενικών λυκείων το ΕΠΑΛ το βλέπουν σαν ένα κατώτερο σχολείο γεμάτο παιδιά από άλλες χώρες, αλήτες και αδιάφορους μαθητές!...»

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2008

- Από τα βασικά κριτήρια επιλογής του Επαγγελματικού Λυκείου, πέρα από την επαγγελματική αποκατάσταση, είναι και το ότι πιστεύουν ότι τα μαθήματα είναι πιο εύκολα (*δεν θα μπορούσα να τα καταφέρω στο γενικό λύκειο*)
- Για μια μεγάλη μερίδα μαθητών η επιλογή της Επ.Εκ. είναι ευκαιριακή και δεν συνδέεται άμεσα με την επιθυμία υλοποίησης μιας επαγγελματικής προσδοκίας. Επισημαίνεται μάλιστα ότι την απάντηση αυτή τα κορίτσια τη δίνουν με μεγαλύτερη συχνότητα (49,5%) από τα αγόρια (40,4%).

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Thinking about Apprenticeships, 2008, Αγγλία

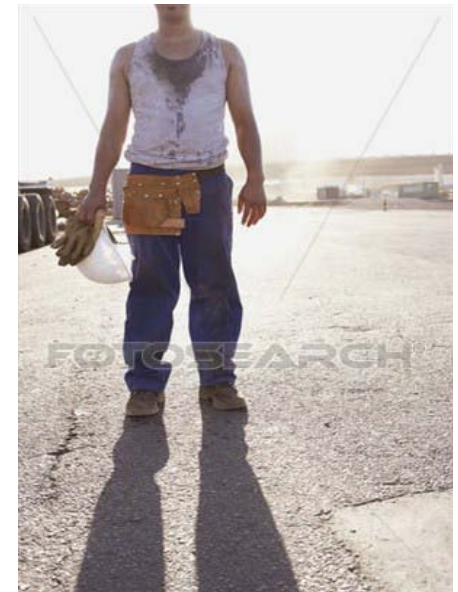
- Οι νέοι εκτός εργασίας, εκπαίδευσης, κατάρτισης και αυτοί που είχαν δυσκολίες για το σχολείο θεωρούν ότι είναι καλή λύση για τη συνέχιση της εκπαίδευσης τους.
- Επίσης η μεταδευτεροβάθμια μαθητεία θεωρείται ως μια επιλογή για νέους και νέες που θέλουν να αποφύγουν το κολέγιο.

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Cedefop, 2012

- Δεν είναι τυχαίο το ότι στην Ελλάδα, (αλλά και στη Γερμανία) πολύ μικρό ποσοστό επιθυμεί να συνεχίσει τις σπουδές/εκπαίδευση (16%)
- Γενικά στις χώρες μέλη της Ε.Ε-27, 3 στους 10 που επέλεξαν την επαγγελματική εκπαίδευση συνεχίζουν στην τυπική εκπαίδευση και 73% εγκαταλείπουν την τυπική εκπαίδευση για να μπουν στην αγορά εργασίας

42-19753188 fotosearch.com

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2008

➤ Κυρίαρχο χαρακτηριστικό των παιδιών που ακολουθούν την επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση είναι ότι προέρχονται από οικογένειες των οποίων οι γονείς είναι χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, κυρίως με απολυτήριο δημοτικού (44,3% των πατέρων και το 47,2% των μητέρων).

➤ Ως προς τα επαγγέλματα που ασκούν, είναι μισθωτοί υπάλληλοι (38,7%) και αυτοαπασχολούμενοι (18,6%), χαμηλού γοήτρου και ανταποδοτικότητας», ενώ οι επί το πλείστον με «οικιακά».

κυρίως σε «εργασίες μικρής οικονομικής μητέρες ασχολούνται ως

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Ευρωβαρόμετρο (Special Eurobarometer 369), 2011

- τα άτομα με **υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης** τείνουν να είναι περισσότερο θετικά στην άποψη ότι η επαγγελματική εκπαίδευση έχει θετική συμβολή στην οικονομία και στην μείωση της ανεργίας, από αυτούς που εγκατέλειψαν το σχολείο σε σχετικά νεαρή ηλικία
- τα άτομα με **χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης**, που έχουν δυσκολίες να πληρώσουν λογαριασμούς και τοποθετούν τον εαυτό τους χαμηλά στην κοινωνική κλίμακα πιστεύουν πολύ λιγότερο ότι η επαγγελματική εκπαίδευση μπορεί να έχει θετικές συνέπειες και να οδηγήσει σε καλοπληρωμένες δουλειές

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Ευρωβαρόμετρο (Special Eurobarometer 369), 2011

- Υπάρχει **έλλειψη εμπιστοσύνης** απέναντι στο ότι η επαγγελματική εκπαίδευση μπορεί να **βελτιώσει τις προοπτικές εργασίας**, κυρίως από τα άτομα που βρίσκονται χαμηλά στην κοινωνική κλίμακα, σε αντίθεση με αυτούς που είναι σε υψηλή κλίμακα
- Ένας από τους κύριους στόχους της Επ. Εκ. είναι να ανοίξει ευκαιρίες για τις μειονεκτούσες ομάδες, αλλά αυτά τα αποτελέσματα δείχνουν ότι αυτές οι ομάδες έχουν τις χαμηλότερες προσδοκίες και σε γενικές γραμμές, έχουν τη μικρότερη εμπιστοσύνη στην ικανότητα της επαγγελματικής κατάρτισης να αλλάξει και να βελτιώσει τις συνθήκες τους.

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

IZA, 2012

➤ Η επαγγελματική εκπαίδευση στις χώρες του Νότου Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ελλάδα αλλά και Γαλλία παίζει ένα περιθωριακό ρόλο.

➤ Αυτή η περιθωριοποίηση μπορεί να εξηγηθεί (μεταξύ άλλων) και από τις **ισχυρές προσδοκίες ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας** για λογαριασμό των νέων ανθρώπων και των οικογενειών τους, δημιουργώντας έτσι ισχυρή προτίμηση υπέρ της Ακαδημαϊκής εκπαίδευσης.

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

Ευρωβαρόμετρο (Special Eurobarometer 369), 2011

➤ παρά τα αναμενόμενα οφέλη της επαγγελματικής εκπαίδευσης πάνω από το 60% των ερωτώμενων είπαν ότι θα συμβούλευαν τους νέους που ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση να ακολουθήσουν γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή ανώτερη εκπαίδευση, παρά επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (34% με 32% αυτοί που θα πρότειναν επαγγελματική εκπαίδευση)

➤ η άποψη αυτή δείχνει, σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, ότι ενώ ΕΕΚ θεωρείται ευρέως ως μια λογική και πρακτική επιλογή που μπορεί να οδηγήσει σε εργασία, δεν είναι τόσο επιθυμητή όσο η γενική δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

McKinsey, 2013

- Ένα από τα εμπόδια είναι το «**στίγμα**» για την επαγγελματική εκπαίδευση. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες είπαν ότι αντιλαμβάνονται μια κοινωνική προκατάληψη απέναντι στην επαγγελματική εκπαίδευση, ακόμη και εάν θεωρούν ότι είναι πιο χρήσιμη από την ακαδημαϊκή πορεία, για την εύρεση εργασίας
- Λιγότεροι από τους μισούς που ήθελαν να ακολουθήσουν επαγγελματική εκπαίδευση το έκαναν τελικά
- Σε πέντε από τις επτά χώρες (Γερμανία, Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Σουηδία), οι μαθητές που ακολουθούν μια ακαδημαϊκή πορεία, λένε ότι η κοινωνία δίνει μεγαλύτερη αξία σε αυτή την εκπαίδευση παρά στην επαγγελματική

2.Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι υποδεέστερη και έχει χαμηλότερο κοινωνικό «κύρος» από την εκπαίδευση στο γενικό λύκειο

German office for International Cooperation in Vocational Education and Training, 2014

➤ Σε συνεντεύξεις με νέους και γονείς κατέστη σαφές ότι εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες επιφυλάξεις σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και να θεωρείται ως επιλογή μόνο σε περίπτωση αποτυχίας εισόδου στο πανεπιστήμιο

➤ Συνέπεια του υποβαθμισμένου κύρους είναι ότι η επιλογή επαγγέλματος βασίζεται όχι τόσο στα ταλέντα και τις ικανότητες των νέων ανθρώπων, αλλά όλο και περισσότερο στην επιδιωκόμενη κοινωνική θέση και τον αναμενόμενο μισθό

3. Επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

Η συμμετοχή των νέων γυναικών στην επαγγελματική εκπαίδευση είναι σαφώς μικρότερη από αυτή των νέων ανδρών, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Cedefop, 2012

Το 2009, από το σύνολο των ανδρών και γυναικών που παρακολουθούσαν επαγγελματική εκπαίδευση αλλά και κατάρτιση, ηλικίας 15-34 ετών ήταν:

- ➔ 64% άνδρες και
- ➔ 55,9% γυναίκες

3. Επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

στην Ελλάδα

➤ το % των κοριτσιών στην επαγγελματική εκπαίδευση στο σύνολο των φοιτούντων κοριτσιών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση άγγιζε το

2010: 22,7% (38,0% αγόρια)

2011: 24,3% (38,5% αγόρια)

2012: 26,1%, (39,5% αγόρια)

➤ συγκεντρώνονται δε, σε ορισμένες ειδικότητες:

60% των μαθητών στις **ΕΠΑΣ** και

13% των **ΕΠΑΛ** ακολουθούσαν τις ειδικότητες

Αισθητική, Κομμωτική και Γραφικές Τέχνες,

ενώ **20%** των μαθητών στα **ΕΠΑΛ** βρίσκονταν στον

Τομέα Υγεία και Πρόνοια, όπου **έως και 90%** ήταν νέες γυναίκες

3. Η επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

ΙΤΥ, 2008

Το **87%** των μαθητών **ΕΠΑΣ** κατευθύνεται σε **8** μόνον Ειδικότητες (από τις **33** που ήταν θεσμοθετημένες), οι οποίες είναι, κατά σειρά πλήθους μαθητών, οι εξής:

- Κομμωτικής Τέχνης
- Αισθητικής Τέχνης
- Θερμο-υδρ. Εγκ/Σεων & Συντ. Κεντρ. Θερ/Νσης
- Τεχνιτών Ηλεκτρολογικών Εργασιών
- Βοηθών Φαρμακείων
- Βοηθών Φυσιοθεραπευτών
- Τεχνιτών Αερίων Καυσίμων (Φυσικού Αερίου)
- Αμαξωμάτων

ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ

το **41%** ακολουθεί τις ειδικότητες Κομμωτικής και Αισθητικής

το **32%** ακολουθεί 4 τεχνικές ειδικότητες (θερμοϋδραυλικών, ηλεκτρολόγων, αερίου καυσίμου και αμαξωμάτων

το **14%** ακολουθεί τις παραϊατρικές ειδικότητες (βοηθών φαρμακείων και φυσιοθεραπευτών).

3. Η επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

Διαπιστώνεται η ύπαρξη στερεοτύπων λόγω φύλου που περιορίζει τις δυνατότητες επιλογών:

- Τα **αγόρια** πιστεύουν ότι η καλύτερη επιλογή για αυτούς είναι μια χειρωνακτική εργασία
- Ενώ τα **κορίτσια** αισθάνονται να περιορίζονται στη φροντίδα παιδιών, την κομμωτική ή την ομορφιά

Πρόσφατα, επήλθε κατάργηση πολλών από αυτές τις ειδικότητες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στις οποίες συμμετείχαν μαζικά οι νέες γυναίκες

Αυτό θέτει δύο ζητήματα:

1^ο που θα κατευθυνθούν από εδώ και στο εξής τα κορίτσια που θέλουν να ακολουθήσουν επαγγελματική εκπαίδευση;

2^ο είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί, μέσα από αυτή τη διαδικασία της κατάργησης, η άρση στερεοτύπων στην επαγγελματική εκπαίδευση που οδηγεί και σε **επαγγελματικό διαχωρισμό λόγω φύλου;**

3. Η επαγγελματική εκπαίδευση και φύλο

Η επαγγελματική εκπαίδευση, είναι ίσως η πιο χαρακτηριστική περίπτωση εκπαίδευσης όπου υπάρχει τόσο σαφής διάκριση ανάμεσα σε ανδρικά και γυναικεία επαγγέλματα και ρόλους.

- Τα **κορίτσια**, στην πλειοψηφία ακολουθούν «γυναικείες τέχνες» κατευθύνσεις και τα αγόρια «ανδρικές» κατευθύνσεις.
- Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα «κενό» τεχνικών δεξιοτήτων για τις νέες γυναίκες, δημιουργώντας ερωτήματα για τη μελλοντική τους θέση σε ένα περιβάλλον προσανατολισμένο σε τεχνικές δεξιότητες

Thinking about Apprenticeships, 2008

“ Πήγα για μαθητεία σε ηλεκτρολογικές εργασίες και μου είπαν να επιστρέψω με τον αδελφό μου.” (νέα γυναίκα, Manchester)

“Η απασχόληση αγοριών ως βοηθοί φροντίδας είναι ένα μεγάλο πρόβλημα για μας.”(Μικρή επιχείρηση, Manchester)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων στην επαγγελματική εκπαίδευση και η σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, επηρεάζεται αναμφίβολα από μια διάφορους παράγοντες.

Αναφερθήκαμε, σύντομα σε τρεις

- ♦ στη σχέση τη επαγγελματικής εκπαίδευσης ς με την αγορά εργασίας
- ♦ στις αντιλήψεις που υπάρχουν απέναντι στην επαγγελματική εκπαίδευση
- ♦ στη διάσταση του φύλου ως προς τις επιλογές και τις κατευθύνσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΜΠΟΔΙΑ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Κοινωνικός στιγματισμός	Λόγω της κρίσης φαίνεται να αυξάνει η εμπιστοσύνη στην επαγγελματική εκπαίδευση ως διέξοδος στην αγορά εργασίας
Δεν υπάρχει εγγυημένη απασχόληση	Μεγαλύτερη στροφή/έμφαση στην επαγγελματική εκπαίδευση βασισμένη στην εργασία (μαθητεία)
Δεν αναγνωρίζεται ως ισότιμη της γενικής εκπαίδευσης	Αντιστοίχιση με Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων
Δεν υπάρχει σύγκλιση στο περιεχόμενο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, των επιθυμιών των νέων και των απαιτήσεων των εργοδοτών	Ανάπτυξη εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για συστήματα διερεύνησης/πρόγνωσης δεξιοτήτων
Η οικονομική ύφεση επηρεάζει αρνητικά τη σύνδεση επαγγελματικής εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας	Δημιουργία θέσεων απασχόλησης με χρηματοδότηση-υποστήριξη επιχειρήσεων
Οι πρακτικές των επιχειρήσεων απέναντι στη μαθητεία την οποία αντιμετωπίζουν ως πηγή φθηνού εργατικού δυναμικού, εμποδίζει την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης	Ρύθμιση και έλεγχος της αγοράς εργασίας, αντιμετώπιση των μαθητευομένων όπως και των άλλων εργαζόμενων
Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι λιγότερο ελκυστική για τις γυναίκες από ότι για τους άνδρες, και επιπλέον τα κορίτσια, ακολουθούν «γυναικείες τέχνες» και τα αγόρια «ανδρικές».	Πρωώθηση της συμμετοχής των νέων κοριτσιών σε τεχνικές κατευθύνσεις

ΕΘΝΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ IKY-ERASMUS+

«ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ»

Αθήνα, 08/12/2014

Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας,
Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

ΠΗΓΕΣ

- ♦ **ΙΤΥΕ (2011), Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων**, ΕΠ. ΕΠΕΔΒΜ 2007-2013, Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.)- ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ , **2010-2011**
- ♦ **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2008) Έρευνα απασχόλησης αποφοίτων ανωτέρου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΤΕΕ-Ενιαίο Λύκειο)**, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, **2008**, ενέργεια 2.4.1: «Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός», έργο: «ανάπτυξη παρατηρητηρίου μετάβασης αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην αγορά εργασίας».
- ♦ **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Διαχρονική Ερευνά Εκπαιδευτικών Και Επαγγελματικών Επιλογών Μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Αποτελέσματα Α΄ Φάσης**, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2.4.1: «Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός», Έργο: «Ανάπτυξη παρατηρητηρίου μετάβασης αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην αγορά εργασίας»
- ♦ **Cedefop, (2014), Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα, Συνοπτική Περιγραφή**, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων
- ♦ **Cedefop, (2012), From education to working life. The labour market outcomes of vocational education and training**, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012

ΠΗΓΕΣ

- ◆ Ιωαννίδου Α., και Σταύρου Σ., (2013), «Προοπτικές μεταρρύθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα», Friedrich-Ebert-Stiftung Department of Western Europe /North America, Hiroshimastraße 28 | 10785 Berlin | Germany
- ◆ ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ, (2013), «Σύνδεση της Επαγγελματικής Κατάρτισης με την Απασχόληση», Έργο «Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης για το Ανθρώπινο Δυναμικό του Ιδιωτικού Τομέα», Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση", συγχρηματοδότηση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και εθνικοί πόροι
- ◆ Pisa in focus, no 24, 2013, *Τι σκέφτονται οι μαθητές για το σχολείο;*
- ◆ **Thinking about Apprenticeships Perceptions and expectations of employers, parents and young people**, 2008, U.K. Marcia Brophy, Bethia McNeil and Anna Shandro , THE LOCAL WELLBEING PROJECT – in Hertfordshire, Manchester and South Tyneside.
- ◆ **Attractiveness of initial vocational education and training: identifying what matters**, CEDEFOP, Research Paper No 39, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014

ΠΗΓΕΣ

- ◆ **Special Eurobarometer 417**, European Area Of Skills And Qualifications, κεροτι, ευρωπαϊση: June 2014, European Commission http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
- ◆ **Special Eurobarometer 369**, Attitudes towards vocational education and training, Report, Publication, September 2011, European Commission, http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
- ◆ **Education to Employment: Getting Europe's Youth into Work**, 2013, M. Mourshed, J. Patel, K. Suder, McKinsey Center for Government.
- ◆ **Παιδούση Χρύσα (2014), Δυϊκό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης: Η γερμανική «αφήγηση» για τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, Άρθρα και Μελέτες 10/2014, ΕΙΕΑΔ**
- ◆ Werner Eichhorst, Núria Rodríguez-Planas, Ricarda Schmidl, Klaus F. Zimmermann (2012), **A Roadmap to Vocational Education and Training Systems Around the World**, IZA DP No. 7110.
- **German office for International Cooperation in Vocational Education and Training**
Ενδοεργασιακή κατάρτιση σε συνεργασία – Προτάσεις για νέες μορφές επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα .Περίληψη αποτελεσμάτων πέντε κλαδικών μελετών εφικτότητας. **07/08/2014**